

הקבנון

כל השם יבין והשם מלאכה
היה גם למחלה הרבה שנה
עודקלקולו חו"ט הפלסט
אחת וכל טובהוהוה
אחיו לשנה: בכל חלוקה חסכה
ואוסקול: 4 ל"ט פ"ח לו חס
שחולש ד' ל"ט — גרוסיה:
Herrn הסוין הגללי:
Leib Levinsohn in
Wilna.
Poplawes Strasse/
6 17 50 ק"מ

מכתב עתי בשפת עבר

יוצא לאור בכל שבוע

להודיע ולבשר ולהודות כל חבר הנדרש לאיש יהודי לרעה כאשר הוא יהודי וחבר לחברת האדם

מאת מאיר (דר) לעתמאנן ע"י יחיאל בריל ע"י

בבד אנטוניה קרקתי (הגלס ק"מ)

ההרד"ד

מאינן 544

MAINZ, den 26 August

1874

ועלמם זה יראו בחייהם כפי הלולא (ארינוע) וזה כל האדם להיות דורך
בנה ולשתות אל כל חיו מנתו להיות שותח שבור כל היום סבקר עד
ערב מבלי יחזור את הלילה אשר יפרוש בפי חשך ועלמות על ראשו
העושים וימים כחנים ינקומו זאת "הסחר" לאחר זמן אשר לא ירחם חזק
ואשר יגישם עד האלקים ויתבע מהם בפלילים את, סותר האדם" אשר
התליפוהו "בכל בשר הציר", בפוסח עלי כמל", בכפון בולע את מוח קרקס"
בלב תלוי ביום" בפחם (אני החלום) בתולעת (הפשוט) באלקי מסכה
(כסף וזהב) בנופת תפוסנה שפתי זרה ובכל דבר נכוח אשר למור מכל
החי אשר השחית את זרבו על הארץ לפני המבול — ומהם דאו ויעשו
גם התמימים אם לא כמעשיהם וכמחשבותיהם אך במצות הומון והחיש
לחת להגויה עלי ארמית חלק בראש מפני דרבי שלום" עם התבל אשר
לא לתהו נבראתה, כאשר יתנו בני הדור החדש כבוד ויקר כמדה נפדוח
להמין היפה והרפה מפני דרבי נועם" ולב מלא לחסים רבים, ואשר כל
אחר יודע עתה את נפש בהמנו (נויה וצרכיה) וצדיק הוא בעיניו לכלכלה
לנשלה לנשאה ברות המעם החדש (מאדע) ולהציב אותה לעין ראש
מקושמה בעדי עדיים ולהראות לכל כי מאכל שלחנה משתה תמיד ולפונה
הוא בחיכלי ענן וערן גם מעולפת ספרים בצאתה וכבואה בפקודת
האמנה (קרעדיש) אשר יצוה להאזינים להתנכר בעשירים בצאתם לבקש
מחיתם כאשר יצוה הראש בבתים לברים (השעאמער) לנערו ללבוש
בגדי נדיבים שרים ונסיכים ולעולל עלילות כמותם למען ישונו בשכרם
את אכלם בעתו, ואשר בוסן הוא ירבו עד מאוד אלה הנקופים בשם:
"סתעשר ואין כל" על "הסתרושש והקן רב" אשר אלה כמעט לא נכרו
בחוצות ולא נודע מקומם או חוקו בללי הוא עתה בין יושבי תבל להוסיף
את צרכי החיים ולא לגרוע חוק ולא יעבור אשר אין לשנות עוד. צרכי
החיים המרובים בזמן הזה, אמינו, לקחו גם לבב רבים מפני עמנו
לדאוג עד מאוד להטבת חנוך בניהם ברעתם מראש כי החנוך הנחוג
במקצוע אחד לא יחי לאל ירו להביא לבניהם את צרכי החיים המרובים
אשר הנם עתה פנות הנויני ומעיני הישראלי מאין לקחת אותם, ואשר
רבים סומעם מללו לבניהם דרך החנוך אשר לא ידעו אבותיהם מבלי שים
לב כי חנו מן המטלה את כל קדשי הדת והיהדות ודיל להם כי תובילו את
בניהם בדרך העולה אל גות ההצלחה ומשכנות מבפחים אשר שמה ימצאו
את צרכי החיים המרובים בנתח ולא בעצר. גם רבים בעם אשר לא
הרחיבו בנפשם על למשוך את בניהם כבוד מן החנוך הונו מקורם, גם
אלה באנתח לבב ראו מבניהם אחת משתי אלה, אם כי בצאחם להיות
אנשים ולכונה ביהם חיו צמים לעוני ומחזור והחורים בהנכנס את בניהם

מאמר ראשי: כך מוז לשרל
דברי הימים: לנרחה כחשע. לרפח ספר. טירקל.
פכתבי-סופרים: יעקב קלוונל, קלוונל.
הדעות: שנות מתפוצות ישראל: קוסטנען, וייכעמברג, זעמלין, סטכטשטאלן.
בזמלן: לחמנאחט, זעמלין.
הודעות: — המסודרים עבדו עניי אה"ק
זכתי לבנון: ספור, מלחמת החמוס והאמרי

אך טוב לישראל

הנויני דורש טוב לעמו ומחשבות בעצה על דבר עמנו בימינו אלה
דכנו חמה חם לה רעה, אלה ומקפץ עלום טפנו במערכים
(זכיה פ' ט)
(המשך מנ' 2)

חסרון דבר החנוך בעבור וכל לתמנות בהות
בפרק הקודם גלינו בדברים כרוכים וגלויים מי היו המעוררים
הכבירים והנוצאים אשר עוררו בחוקה את ראנת, הטבת החנוך" בין חלקי
העם והדופקים בתשובה על שאלת הבן: מה תחי תכליתי בעתיד? הלא
המה "צרכי החיים המרובים" אשר תלחיכו לכות האבות והבנים להנך
ולתהנך בחנוך אשר ראשו ורובו יקה מקומו בצל החכמה "בצל הכסף"
אשר יענה את חבל ויסלא את משאלות "צרכי החיים לאיש איש די צרכו
ואשר למענו ולמענם רבים יעשו עתה עם השאול חוזה ועם בנות העלוקה
"הב הב" כי מרובים צרכי החיים עד מאוד ודעת רוב בעלי דעה והשכל
לעשות את דעהם עתה קרדום לחבור בה עפרות זהב וכסף וחנקל בעיניהם
לעמול ולעבוד כער רוח הבהפת אשר באדם היהדות למטה שבעתים
יותר מאשר יעבדו ויראנו לרות האדם אשר באדם העולה הוא להעלה,
וישנם גם רבים אשר מבלי דעתם ליתת לרות המצויה הראשון משקל פנו
רק למטה ולבל יגרע שארם, כמותם ועונתם ישבחו את הוי עולםם וכל
לחמודיהם ותנו בעד חיי שעה וגם בהתרוססם כרוהם יבחרו להם רק דרך
הנשר בשמים לפנות מבטי עיניו על נבלות כל פגר להיות למרף למו או
בחשבם כי על "יום טוב" באו האנשים להשתקע או לגור בתבל ארצה.
בכל לבב יקבלו את דעת ר' אליעזר הא', בלל לבם" להלכה ולמעשה ואת
הפשר בין הדעות המתנגדים, בלל לה' כלו לבם" את הברית התבון לסדר
היום, חציו לה' וחציו לבם" התיחו לאלה אשר לא חוננו כמותם ברות חיים
ובצער בעלי חיים אשר פנקו מנער ברמותם כי העולם נתן רק בלבם

כן עתה אשר עם העברים כשרה חסר בעיניהם, ע"כ אין מעצור לפניהם לכתוב אורותם ככל העולה על רוחם. אף גם זאת כי אין פחד לנגד עיניהם להיות נתפשים כבדאים, לעת תבוא סחורת דבריהם והגלות כזביהם מהמשבילים היהודים, אשר שפת רומיאתם. יען כי מאמר מדבר טוב על ישראל ומנקחו משמע רב, איש מפלו עליו חנם, אין גם אדם מבח"ע הרומים אשר יתן מקום לזה; וכאשר התאונן על החכם נאדאן בהורנאל השנתי היוצא לאור בשפת רומי ב"פ, המכונה בשם "עיוורניסקאי ביבליאטעקא" כי כאשר כתב מאמר להצדיק את מעשי הקאסופעט של התכרה סרבי השכלה בישראל נגד השטנה והזויפים אשר מפל עליו הנאלאס, הנה לא לבד כי זה התחרון לא אבה להדפיסו, כ"א גם מכמה סב"ע רומים אחרים היוצאים לאור בעיר המלוכה שב רוקס, ולא נתנו לו מקום בתוכם, ובכן אמר ה' לאנדאו מוציא לאור את תורנאל ה"ל: היפלא-אפוא אם קפל ענת הקוראים מהרומים, אחרי קראם המיד מעל כה"ע אשמות רבות, אשר יסופר על העברים, ולא ימצאו בשום מקום סתירה והצדקות ע"י מהמשבילים היהודים — היפלא אפוא: אם הרומים יקבלו את כל הדברים לאמת נמרה אחרי כי שתיקת היהודים היא מהוואה בעיניהם על כל הנטפל עליהם, ועתה בשלמי כל הרעה הזאת? אם לא בהתרשלות גדולי עשרי ישראל אשר בסדינתנה, אשר לא יחוש להשתדל לפני המשפלה כי יושם קץ להרשון תבלתי מוגבל, אשר לכל סופר וסופר להכיר הנעה על העברים ברומיאתם, אשר יתפוצו ואשר ע"כ יירעה ורע השנאה בין עם ועם, אשר שניהם חוסים בעל מילכת אחת, ואשר האחרות והשלום ביניהם יסבך ויועיל יותר לטובת המדינה בכלל, מסשפמט ופירוד הלכות אשר יצמחו הקארדעספאנהעצאנען המלאים גרופים ומבוס על ישראל.

האם אין השופטים בארץ רומיאתם לבקר ולברר, כל און ועול במקום המצוא, כי יבואו הסופרים לדבר משפטים בשער על עם היהודים? והלא היו מספרים סרבים שכבר נחקרו ונחשנו מאת השופטים, וימצאו היהודים אשמים בזה כי עתה חרשנו, אבל הם נשמעו דבר, אשר לא גנח עליו אור החקירה, וגם במרם היה בעולמה ומגדור חול ועשה חר גבוה ותלול,

ברגע הזאת זכור אוכר המלים אשר שמעה אונזי מפין פדים הפרדי סמך, אשר כחידה חיו לי: זכור אוכר איך חזקו עלי דברך: כל יהי לבי נכון וכמוח באהבתך לי, יען עין פלילי לך לאהוב אותי. כנים היו דברי אשר דברתי — השיבה מרים — במסעך רגשי לכבר בחוקת חיד שכתתי, כי לצלע שנינו זכונים אם נוסף ללכת בדרך האהבה החיא?

כשמוע ארמור הרברים האלה השבע השביעי את מרים לתת פתרון לדבריה אשר כרברי ספר התהום המה לו, כי אחרי אשר נדברו שניהם בפעם האחרון לפני המש עשרה חודש, פקר המלך על ארטור כי ימהר אל הצבא המהאסף תחת דגלו לצאת לקראת אויב, ויסר ארטור לעשות כדבר המלך ויצא בין צבאות ספרד לקראת נשק, ואחרי שובו משדה המלחמה והנה מרים עברה תלפה ואיננה ולא ידע ארטור מה היה לה, דון אלבערמא אשר בביתו ישבה מרים וימים רבים אמר כי מרים ישבה אל בית אביה כנעוריה, אולם היא לא אבה לתניד איה בית אביה, וכל יגיעות ארטור לגלות ולמצוא אותה נשארו מעל, ולא ידע ארטור מה היה ועל מה זה סרוע נחשך ממנו לדרוש ולחקור אחרי אביה לבקש ממנו ולהתחנן לו לתת לו את בתו לאשה?

לב ארטור נהם בהשביעו את מרים להניד לו פשר דבריה וקולו הוצב להכות אש, אולם מרים השביע אותו לעזוב אותה ברגע הזאת לשובה את העסק שהוא הנשכח מני רגל, יען חייה וחיי אביה תלואים מנגד אם ידוע לאיש המקום הזה, דבר סתר צפון פה, אמר ארטור אל לבו, יען רוח מרים לא קם מעפנו עד אשר ארטור נשבעה לה כי לא יגלה אנה הובילוה רגליו כלילה הזאת, אולם מה הוא הדבר הנורא הזה אשר לא ידע שזר? למה ישב למרים לחטאה גדולה אם תאהב אותו? פעמים אין מספר בקש אותה להניד לו פשר דבר והיא באחת ומי שבינתה נפש

העברים במקומות מושבותיהם עם הנוצרים, וכיחוד עם האכרים, אשר לפי דברי הסופרים הנ"ל המה לבן ולמשסה בירו היהודים — לכן בכדי לגדור בעד הרעה, ולהציל את עם הארץ מיד היהודים שוסיים, אשר בחיותם עוקרים בסולם התכונה יתר הרבה מהמון האכרים הנבערים מדעת. ע"כ יאמרו הסופרים ככה"ע, כי נקל להראשונים לרמות את האחרונים, הנה בכדי לגדור בעד הרעה המרומה הזאת, יציעו בעלי המשרה העומרים במקום גבוה, חקים סבילים על העברים; לא סתפס ברעתם, כ"א להגן על אחיהם הנוצרים, האובדים בענוס סתגרת יד היהודים, כפי ערות הקארדעספאנהענשען. אף כי באמת יתרון טוב מצבם של האכרים על היהודים בכל הוא, כי אמנם כל אחד מהאכרים אף הפחות שבהם, נתלת בית ושדה לו גם בקר וצאן ועכוה רבה, בעת אשר החמון מהעברים הוא כצפור נודד המיד סמקום אל מקום וככסחין ופטריות אשר מאורא קא רבו, באין סקר נאמן למחיתם ופרנסתם, אשר ע"כ באמת היהודים אובדים בענוס והאכרים שבעים כל טוב, אבל הסופרים חספס את הדברים ויציעו לפני הקוראים יציבא בארעא ונורא משמץ שפוא, ע"כ יצא משפט סעוקל ונכוחה לא תוכל לבא.

לוא עמדו בפרץ גדולי ישראל ונתנו לב לדבר הזה, אשר מתחלה לאפס ואין נחשב בעיניהם, או מה נקל היה להם להשתדל לפני סמשתנו הכבודה, כי יותן דה חזק אשר הסופרים המכונים ככה"ע את רבהם רעה על עם העברים, אחראן וערבאין הם על כל היוצא משפת עמם, ואמירע כי שקר גסם, און כנסול ויהם יעשה להם בהוק מוציא לשה"ע בשקר, או אז בוראן ומכר פי רובנו שקר וכל עולה קפצה פיה וכן יצאו אל גבול יבואו במשפט על כל שמעתי שוא, אשר יפוצו על היהודים, לא

דברתי לבנו

מלחמת האמונה והאהבה

לעמק תפס עס לעז על ידי ישע"ל נעלבהו

ויהי כראנה אכסורה את התמונה הזאת, שכן מהר את העמל והתלאה אשר מצאתו עה בואו אל העמק הזאת. התמונה היתה יפה מאוד כלולה בהדרה, והור קודש ערה שם עליה נוספות ושפך עליה רוח הסר כעל הקדושים אשר בארץ המה נערה נחמדה פאוד לבושה בנדי משו ממראה תבלה, קציעות כל בגרית פנויות עד פנות רגליות עליות מעיל, וחכ מעשה רקמה יחד מעל כהפה עה חלציה בתן יופה שערות ראשה השחורות כעורב הקיפן את מתי שושנים ארטור עמד כחולם בחקיק ומשהאח למראה עיניו הנערות סגול לראות את האהבה ופניה אל העבר השני, ואך על המה... המלחמה אשר נפל בה עתה... עראתה עד כי הנערות הדרה חרה נדונה... חבקה בורועותה היא נמתה להם... ענוות נעשו בעיניה אנה גדולה התמלטה סקר לבת ערה... ועיניה נדדו והמעות לא במהרה נפידו הנאחכים עש מתיק אקטיו הזוי את מרים המזויסה והאשונים, אך הליכ את רגלי לבקש את אהבתה, ומה שאשר היה בארץ עם מרים הורה לו כמז מה בנותאוב אונזי גם אהוב ויהאונן על גובלר המה אשר הפרידו ממנה זכ ימים רבים מרים שמעה כל זאת ולא ענתה דבר למטוב ועד רע, יען ארטור ואמרה...

לשום את כל היהודים עליו לדרואן בעיני כל ועתה העל זאת תחשו ותתאפקו ראשו עבנו! ולא תשיתו עצות בנפשכם?

ואם אולי ארונים נכבדים לא תשמעו לקול האות הראשון, או תשמעו לקול האות האחרון: זה לא כבוד גופה בקיעו מלה קמנה בלשון רומא תחת השם, שאלה פתופה בתולדות חיי היהודים. נושא עיניה הוא על אודות עלילת הדם אשר התעוללה על אחכ"י בימים מקדם. היסוד להקיות בדבר הזה לקח לו המחבר בתוך האקטען הישנים, אשר נמצאו בהארביון הישן שבקיעו, ואף כי בראשית דבריו כמו גם הוא מראה פנים, אשר העלילה הזאת בתבלו הפאנאטיזם מימי הביניים יסודתה, אך באמצע ובסוף דבריו נעשת הוא בעצמו פאנאטיק גמור, ומכריע את כף המאזנים לטובת החשערה, כי אמנם לא עלילת יצוא היא, אבל יש לה רגלים במנהגי היהודים, ונתם, וביותר הוא מחוק את החשערה הזאת, יען כי לפי דברי האקטען הנ"ל קרו איות פעמים כי נמצאו נוצרים הוגים, או אשר סתו פתאום מכיוון כרוק בימי הפורים, וזאת ידוע — יאמר המחבר — כי היהודים אשר בנגב רוסיא זה דרכם המיר כי חבר בהורים יסבבו ביום הפורים מבית לבית לשמה הלכות. במחזה צחוק הפורים, פורים שפיל זה יציג בנפשו את המנהג אחשוורש, זה המנהג המן זה דמות מרדכי היהודי ויהר פריסי המלך, ולא החוק הוא לכן כי בימים מלפנים, אשר להמחזה, היה נתנו יתר שאת ועוה, מאשר עתה, הציגו את אהרית הפן ומשפטו לא למראה עינים לבד ב"א בפועל; ועתה את מן ובחרו להמנהג נכבדה כזאת אם לא אתה הנוי השנוא לנפש היהודים! ובפרט — ווסף המחבר לאמר — לפי מצות התלמוד על היהודים להשתכר ביום הפורים עד דלא ידעו, אין להפליא אם מעשים כאלה נעשו בפועל אצל היהודים, ועתה מה תאמרו קהאים אהובים על הרבנים האלה, האם אין בכם לעורר רגשות, כאלה, אשר ימינו כי כבר נפו שנתם לעולמים, כי אמנם המילה הזאת שוטפת ועוברת בין כל מפלגות העם, ומי יודע איה רושם הוכל לעשות, אם בקרוב ואם כרחוק, כי אמנם רב מאד כח דברים נדפסים, בימינו, ובפרט לעת אשר ידובר על אודות היהודים ובענין גדול ירעה לו העיניו נכוכו ורוח השפק הציקההו.

האם באה בכרית עם איש אחר? — שאל בדאבון לבב.

ואת, לא זאת ארטר, אני לא אחיה לאחר לאשה, אף אין איש אשר יבקש כזאת ממני, אהה לבי לבי!

ולמה תחשוב את אהבתך הפחורה לחמאה? למה תשלח אותו ספניך אם אין איש אשר מפרוד בינו?

אם אין איש המפריד בינו, אולם ה' יאסור את אהבתנו איסור על נפשנו, קללת אבי הפרוד אותנו, אל נא הנסח אותי עוד, עזוב אותי ביד גורלו הסר, אשר נפל לי למנה, אל תפצר בי עוד בדבריו ודורות היהודים חרתי בטני כמדקרות הרב, אוי ואכזבי למה זה אהבתני?

אולם ארטר, לא שעה לדבריה ווסף להפציר בה לגלות לו הדבר הכסום עמדה, כי חשב אשר חיה לאל ידו לחסור הטוקשים מן הדרך אם אך יראה אותם, מרים שמעה עוד מעט ונסתה פניה מסנה פתאום ראתה כי ברביו יכשלו ופניו מאוד יתורו.

אם כן אפוא? קראת מרים — הנני להראות לך הקיר הגיזול המבריל בינו וביני, לא כדדתי הדבר ספק מידאתי מן הגלה רבצנו לאיש, כזאת לא עלתה על לבי, אך כי יראתי מן אהי, בעיני לבנו ולשמחה.

לבו ולשמחה? האם בשנעון דברך?

אם לא התן אמון לדברי שמע נא ותראה לדעת! — פני מרים נהפכו לירקון בדברה, אולם נפשה עז דרכה ובקול חזק קראה:

כת יהודה אנכי!

הדברים יצאו מפי מרים וארטור מש ממקומו נמנ אחר, ויעזוב את ידה אשר סגורה היתה עד כה בידו, ועל פניו נראו אותות השנאה והאהבה יחדיו וכל גיחו התגודדה כגור הקנה במים.

עתה ידוע תרע את כל ונכחת; עתה אך לשפת יתר יחשב לאמר

כזה אשר ע"כ באמת אך אם קמנה היא בכמותה המלה הזאת, כי לא תכול בקרבה ותר מעשרה רמים בתמינת הצי אקטאף קמן מאד, ובכל זאת המחיר עליה נדפס 50 ק"ב! ועתה האם לא אצדק אם אומר כי השאת העלם דבר מעיני הערה הוא. הן המכתרת הזאת נדפסה בעיר קיעו, מקום אשר ראשי נבירה ונכבדי סותריה הם מעדת היהודים, האם לא היה לאל יהם להשתדל אצל הממשלה לעצור בעד התפשטות מלה כזאת, אשר יש בבהה חלילה, לפתוע פרעות ולחשב מנוכה וכפרט כאשר נודע כי גם הקיסר המנות ניקאלאי הראשון הביר את העלילה הזאת לדבריו שוא והבל נדף, וזכודע ספתשנן כתב הדת כענין זה הנתן מאתו להגובעראטאר דגראדנא, וכאשר הוא נמצא בפתחת ספר "אפס דמים" להמנהג סהר"ב מקרעמענעץ, וכן כל מלכי ארץ וכל העמים הנאודים מושבים את עלילת הדם לעלילת הבל, אשר תפתה הוא לדבר ולשאת ולתת אודותה, ואחרי כי כן מה נקל הנת למנוע מבוא בקהל דבריו הפלים כאלה אשר בהמכתרת הנ"ל לוא שמו לוח לב הגבורים העומדים לפניו.

הוא הדבר אשר דברתי השאת העלם דבר הוא מעיני הערה, וזאת הכוונה להסיר בקרות עין ושנמת לב אשר ישימו על עינים כאלה על העתה, או אז יש לקנות בעורה כי המור קנאת יהודא ותמה כל שנאת, כ"א שלום אהבה ואחות ימיסרו בין היהודים והעם אשר בקרבו הם יושבים. מיתן וכן היה או או ישמחו כל איחבי עמם וכתובם גם.

האונא — (דבר העגונות וצעתך) צעתך בנות ישראל העובדות מעבדותן הפוגדים בביתך, וצווחת האסורות כבבלי העלון והעוני אשר תבואנה חסיד בקול האניה ואניה לשפוך שיהן בשערה ח"ע העיר את לבנו היום לקחת דבתם אמנים בענין הגדול הזה, ומצאנו הנהגה להודיע בשער בת רבים את דבר, בלועז' מענין ענות דבורה אשר נקרה בעירנו עתה, וזה השם קץ להעובדותיו הן לשם ענותה ולכרה יחד לבבנו המיר, ולמצוה גדולה תחשב לכל ידוע דום ומאין תהנה להודיע בקהל את אסונן או הנוצרת המעין הנוכל הערום עם נפשן בשאלתן

לך שנית לעזוב אותי! — הוסיפה מרים לדבר — מלה נא על אשר דמיתך עד כה, ושכח אותי מן הוא זהלאה, וכוז נא מה אני והיש קל תחדל לאהוב אותי.

ואת לא תהי, זאת לא תהי! — קרא ארטור, ומבלי דעת כרע אפים ארצה לרגלי מרים — לבי נא עמדי אל ארצי ואל מולדתך שם איש לא ידע מן זה את וסאן את, מה לי ולנועך צור סמנו הצבת, נפשי קשורה בנפשך ולא אחרול לאהוב אותך כל ימי חיי, לבי עמדי הנה עדוארד המלך שלח לי שנית לאמר בני ישיבני על כני ואל נחלוני ולא שמעתי לקולו, אולם בני מרים אשכח את כל העמל אשר עשה לי ואואל לשאת עול סבלו ואת מן שכתו, הני נא לי, ובאושר נבלה ימינו על הארץ.

וסה תהי חרית אביו? — שאלה הנערה בעצב — האם האבה לקחת גם אתה תחת כנפיך ולהיות לו לבן?

ארטר הסתיר פניו ויתאמה רגעים אחדים ויאנק דום.

אכן, זאת לא תוכל עשות? ידעתי גם ידעתי, אף תודות לך בעד אהבתך הנשגבה עד עתה לא אוכל היות — לא אוכל היות לך לאשה.

ובכל זאת תשא שם האהבה על שפתך? — ענה ארטור, ויתנשא כארו אשר נפצע סחף הקשת, כי ראה כי נכונה תוחלתו — את שפאניא אביתי לעזוב, לעזוב את המלך הנדיב אשר ד' נתן הני בעיניו ואביתי ללכת לעבוד תחת שבט נוגש, אבל זאת אך למעןך למען פנות לך דרך למצוא מנוחה לכף הנליך, אל יבל ששפמי תכל לא שעתי; רציתי לערב את דמי שטאניליא המהורים עם המעין הנרפש אשר בתוך עורקך נובע; אביתי לשכוח את משפתך, את עמך, אבל לא אותך, אולם ראי נא מה המלול הנמול לי? הדהני בשתי ידי, תשלח אותי מעל פניך ובכל זאת שפתך, אהבה הירבנה שקר ידבר פוך, הן אל אחר הכסוף נפשך.

אמנם כנים דברך הוכה כשפתך, הן סליך יעלו על זכרוני דבר

לכששהו בכל תפוצות ישראל, ואשר לראבון לבבנו אך לעתים רחוקות תושענה האופללות למצוא אותם, בעוד הבוגרים האלה יודעים היטיב, במקום שאין סכרים אותם, להחזיר ולהתחפש הפש שהופש, להחליף שמותם, ולהפתיר את עצמם לכל יודעו מקהל, וכל תושבי נדחה מהאומללות לחליץ מעוצר רעה ויגון נפשו. כמה יעלו הרבנים הנאונים שיחיו בעד האומללות האלה, לפתח הרצונות העגון בחקר התלכה עפ"י דתנו הק', ולהוציאן לחפשי, גם גרבי עמנו ותכנו תמיד בידי ענונות נודדות בכסף ולצדקתם נאה תחלת, אך לראבון לבבנו לרוב לא יועילו ולא יצילו אותן מרעתן. הענונות העזובות רבות הנה, והענונות ע"י מרכות ההשתדלות גדולנו וגרבינו אך מעטות עד מאוד, ומה תעוה נפש הקורא לשמוע הפעם פתרפות איש בליעל אחד הנתפש פת, אשר נודע כי עגן שבע נשים (ולפי דבריו יתפאר כי כבר עגן יותר משבעים ושבע) ועשה את דבר הכנר הנורא הזה כשהורה, למען בצוע בצוע ולקחת כסף הרבה בעד ספרותיות, ולתועבותיו אין קץ, ומאשר יש להאמין כי עוד ענינות רבות ימשוך הבליעל אחריו, וכי ישנם עוד בוגרים כמחו העושים סחורה בבנות ישראל, לכן ראינו לפרסם הדבר למען ידעו האבות והבנות להזהר לכל יביתו ברוחם להשיאן ולהנשא לאנשים אורחים הבאים ממקום אחר ומתחפשים לאנשים המימים, פוחדים, וישרי דרך, ולפעמים גם תעודות יבואו אותם, ויברוק אחריהם היטב מי הוא האיש החפץ היים להיות בעל בעמיו? מאין הוא? מעשתו ומשפתחו מה המה? כי בעזרת רבים המה המתפרצים בעמנו ר"ל, האוהבים להנות את הנשים בדרבים ברוים מלבם, כדעתם את נפשות קלי הדעת האלה, אשר בנקל תלכדנה כמה ויקשים אלה המתקדשים ופתעשרין לפנין, ובנות לא בימת אלה מאמינות תמיד בהבל פיהם המתפארים, לאמר כי כל הון יקר נמצא בבתיהם, ומה שמן חלקן אם תבואנה לחסות תחת צל כנפיהם, עד כי כענינים עצמות הולכות אחריהם ואחריהן עדו, אובד ר"ל בן קדראוני אשר גם הרבנים שיחיו כל ימנו רשיון לסדר קדושין להאורחים הבאים ממרחק במטהם יודעו להם על זבונן, אם ע"י תעודות נאמנות או ע"י הקורות והרישות נאמנות ממקום משמש את

הלכות האנשים האלה עד מצבם הנכחי, ובזאת הקל גם העבודה מאתם, לכל יצטרכו לבקש אחרי כן היתרים על הענונות כעמל רב, והנני לספר בזה את תועבת איש הבליעל, ואת הנעשה עמנו פה עירנו קאוונא:

לפני שבעות אחרים בא הגה איש אחר, ויאמר כי זה לא כביר מתה עליו אשתו הראשונה, והוא איש עשיר נכבד בעמו, וישוב בעוד קטנה, ולו בית ונחלה שמה, ובאשר רצונו לקחת אשה אחרת תהיה לפי כבודו, ע"פ מר הלום לבקש לו עוד כנדרו, ואולי ימצא פה האשה אשר הוכיה לו ד', כסף הרבה כמחיר הבתולות לא ידרוש, רק אשת חיל מספחה כבודה כל מנמתו, השדכנים השמחים אלי גיל ישישו כי ימצאו נכר, מהר ויחלישו חסנתו, ועוד מן המוכן להם, הציעו לפניו שדוך אחד הגון וטוב לפי ערכו, וכמעט בא הדבר לידי גמר, פתאום יצא הקול בעוד לאמר: איש אחד בעל נשים רבות בא הנה, ויבוקש הדבר וימצא כי אמת נכון הדבר, והוא האיש הבוגד תנוכל והערום, אשר נשא נשים רבות לקבל שבה על הפרשה מהן, עת יפצירו בו לתת להנהג' כרת, לשמועה הזאת פאה אשה אחת אומללה מעיר סובאלק וצירור הכסף בירה לשקול על כף הכונן הנה ולקחת ספר ברותות מסנו, וגם הבירה אותו, גם אשה אחת אופללה מעיר רומשיטאק הסמוכה לעירנו אשר זה לפני שתי שנים קדש הבליעל אותה, וכתב בכתובתה שם מוזיק, צדוק ראבינאוויסיץ, ותיבף אחרי החופה נסע עם כספה באמרו כי ינדרש לו לחכין את ביתו בעירו לפני הבלאו שמה את אשתו החדשה, ולמען יתנו אמון לדבריו לקח אתו את אחות אשתו זאת, לעזרתו בהבנת ביתו, ויהי בהיותו בדרך באחד הסמאציאנען של פללת הברזל, וישלה איתה אל העיר אשר הגיד להם כי שם ביתו, והוא בעצמו נסע הלאה ויברח, וגם האשה הזאת באה לפה וזכירה את הבוגד, וזנה אחרי רוב עמל והלאה מבגירי עירנו ונכבדו, פעלו ביותן הראשה פסובאלק ג"פ אצל הרב הנאון אב"ד רפה, אחרי אשר נודע אל נכח שפ"ו הנאמן ע"פ מכתב הרב הגאון מדינאבורג, אשר הודיע לפה שם המגדש האמתי, וע"י גם שם חמש וישים בכית האמורים על עין נשים אחרות בשנה העברה (ע"י בהלבנון נוסעו ל"ג משנה השיעית)

מכל אשר ראית? מאומה! — ענה ארפור.

מרים הלכה לפני האיש והוא אחריה על דרך עזוב ותועה, עד בואם אל קיר סלע גבוה, מרים הייתה סבך עץ ונפתחה דלת ולא צידיאם ולולאים השלבים נראו לעין שניהם, גם עתה הלכה מרים לפניו, על המעלות העקומות נראה אור לא בהיר סנקרות הצורים ומנקייה המלעיות, השנית נצבה הומה נשנכה לפניהם, וגם הפעם הזאת נפתחה דלת סאליות ונפתרה החלם בעפרם בה, בעמל רב עברו בין שיהים וחרולים, אשר כנדר עמדו לפני עין היראה, והנה מרים קמה וגם נצבה, בעזרה ותחילה ראה שטאנלייא על כל ספיכיה משוד בלי קץ התרחב כבר נרחב לפני עיניו, הפשוד מלא היה אבנים לבנות, אשר ספורות היו בלי סדרים על פני כל הצבד, קיר הסלע אשר לפני רגעים אחרים נפתח לפני החולמים נעלם מעיניו, לשוא הביט ארפור לאחוריו לראות מאין הוא בא.

הדרך הזה יעורר פלצות — אמרה מרים — אכן לא נורא המקום הזה כאשר נראה, לך לימינך, וזאתיב יהוא יתך בפה אל בית מלון אורחים, פחר כאשר תעלה השמש יתראה עיר קמנה על הגבול ומשם תלך למשור דרפך, השמש יבוא פהאום הלילה יכסנו בצעיף עלמה אל תאריך היות פה ארפור.

ובכל זאת לא מש ממקומו עד אשר מרים הודיה לו שנית כי תאבה אותו בכל לבבה ונשבעה לו כי כל ימי היותה בל תתן לאתר דודית, ויפנו וילכו לדרכס, בעוד רגעים מעטים לא נראה תמונת איש על פני כל הככר. (סכמתך יעל)

אשר כחמית רחמי כמעט שכחתי, אכן יש אהבה אשר עוד עזה היא סהאבה אשר אהבתך, את כל אוכל שפוח אולם לא את אלקי ואלקי אבותי!

הדרבים המעפפים האלה ירדו ודרי בטן ארפור ויגולו סמנו כל תקוה ותחלה, בסבוכתו הגדולה הלך אחת הנה וזאת הנה, וכל מנוחה נדרת מסנו, האסון הנורא קרה אותו פתאום מבלי לראות אותו מרחוק, בעד מרים חרף נפשו למות לפני חמש עשרה חודש בעת אשר נפרד מסנה, וכן היום הזה דלו עיני מרים למרום כי ארפור ישכה אותה ותסבה היא וסכרונה מלוח לבו, אולם לראבון נפשח לא כן היה, היא התפארה בלבה כי עוצם ועזו לה ללחום נגד האהבה, והנה ארפור לבבתה באחת מעניו, סלה אחת סכרברו, הנאמה הראה לה את רפיון כחה.

הן אשמע לקולך — קרא שטאנלייא — ואעזוב אותך בעת אבל לא לנצח, אם אהב תאהבני באמת וכלב שלם חלוף העתים וחמורת הוסמים לא ישגן את אהבתך, ימים יבואו ובוודרה ונלמורה תעמוד בתכל כדערי בערבה ואני אחיה למנן לך ואת תהי לי למרות שבסך ועמך.

אל תקוה כזאת ארפור, הלא טוב מזה כי תשנא אותי כאשר עמך ישנא את עמי ובית אבי הגדת, נלאתי נשא את הברך הנעיסים, כלכל לא אוכל אותם!

הנערה השפילה מארץ קולה עוד מעט אך שפתיה נעות וקולה כל ישמע, ומבלי רעת נפלה בזרועות הכרישני וכורס מים כבירים וורמו וישמפו רמעות שליש על לחייה, אולם עד סהרה שבה לאיתנה וחסקה מזרועות ארפור אשר באהבה עזה יחבקנה.

הן זאת אולת! — קראה מרים — אולת ורעות רוחו, חרל לך סלכת שמת! — הוסיפה לקרוא, כאשר ראתה כי יאבה ללכת אל הגבעה. — יש דרך אחר וטוב מזה, לך אחרי אקוח כי לא תגלה מאומה